

ПРАЗНИК НА КРАСОТАТА

Едно светло събитие в тазгодишния фестивал

Не като гастролери, а като гости дойдоха в Русе малките певци от град Шизуока. . . Искрено приятелско радушие се излъчваше от всеки звук на хора, от всяко движение и слушателите приеха с радост не само прекрасното изкуство на японските деца, но и това тяхно отношение, красиво като музиката.

Негов израз беше и програмата на концертта. За да прозвучат така живо и завладяващо не само песните от японски композитори, но и четирнадесет български песни, е необходимо и внимание към произведението, и високо развито музикалност, която позволява да се постигнат дори и най-свещифините „най-българските“ нюанси на песните и преди всичко — обич. И може би сега, когато се радваме на това изкуство, породено от обич, би трябвало да благодарим не само на децата от град Шизуока и на тяхната диригентка Хи роно Тозани, но и на децата от софийски радиохор и на диригента им Христо Недялков, като са поставили началото на приятелското отношение. Не случайно именно „Песен за друг баща“ от Христо Недялков беше изпълнена в началото на концертта, а в края му, след втората част, като празничен нам бавен звън прозвуча: „Родна песен нас навек ни свързва!“ Това всъщност беше пряк израз на вътрешния смисъл в цялата програма на концертта.

Слушателите на този концерт бяха изненадани от съчетаното на съвършено хорово майсторство с пълна естественост и спонтанност на пеенето в японския детски хор. Свободата на звукоизлъчването е действително необикновена, (а само то звукоизлъчване, при което се получава особен — богат и топъл „нисък“ тембър, е доста непривично за нашите детски хорове). Хорът пее винаги чисто и точно — като че ли за него няма трудни регистри и тонове или пък трудни пасажки. Чува се и всеки звук от текста, и то така ясно, че ако „Сладкопой на чучулига“ на П. Пипков беше изпълнена на „бис“ и трети път, вероятно и слушателите биха могли да я запяват с японския и текст. При това, изпълнените на български език осем песни показваха, че японската при изговарянето на текста никога не е прекалена, не достига до излишно скандиране.

В тези основни качества на хора се проявява не само

музикалността на малките певци, но преди всичко високо професионално и педагогическо майсторство на диригентката Хи роно Тозани. Резултат на нейния труд и творчество са и изравненият красив звук на хора, и съвършено балансираните партии, и тънката тембурова и динамична нюансировка на песните. Но особено важна за облик на хора, за впечатлението за естественост и спонтанност при изпълнение то на песните, е една подробност, която на пръв поглед дори не се забелязва: дирижирайки, Хи роно Тозани непрекъснато променя темпото на песните и от това те сякаш оживяват, започват да „дышат“. Тази гъвкавост на темпата е една от „тайните“ на високата артистичност и свобода, с която децата от радиохора на град Шизуока.

Да се изброят всички професионални и педагогически достойнства на Хи роно Тозани е трудно. Но непременно трябва да се отбележи наред

с нейното умение да развива интензивно детските гласове и уменият ѝ да ги лази грижливо, дори и по време на концерт. Това пролича в много внимателното матоваряне на различните регистри: едва в края на концертта, в „Родна песен“, прозвуча с пълна сила най-високият регистър на хора.

В програмата на концертта — и в българските песни от първата част, и в японските от втората — преобладаваха произведения за красотата на природата, песни със светъл и радостен характер. Някои от тях бяха изпълнени по-статично, пресъздаваха кристално и чисто неподвижно състояние. („Лека нощ, поле“ от Ал. Танев, „Лека нощ“ от Ив. Маринов, „Зима в гората“ от Ал. Райчев, „Пролет“ от Л. Пипков, „Вамбукови настанени“ — обработка на Хи део Кобаяши, „Вятърко, спри, не вей“ — обработка на Акира Юяма), други прозвучаха малко по-раздвижено, с по-интензивно чувство (например „Бели гълъби“ от Г. Димитров, „Облаче“ от Д. Петков, „Сладкопойна чучулига“ от П. Пипков или пък „Пролетта дойде“ от Хи део Кобаяши). Но общата атмосфера на светло настроение и радост се отрази върху цялата програма на концертта.

проинкна дори и в песни с противоположен на пръв поглед характер. Така дори и тъжната народна песен „Жътва на ориза“ (обработка на Хи део Кобаяши) прозвуча с някаква особена, светла мъба.

Различно отдалечени от атмосферата на радост и кристална красота, но непряко свързани с нея, бяха и останалите песни. Сред тях важно място заеха обработките на детски японски народни песни и песни — игри: „Светулице, ела“ (обр. Акира Огава), „Врано, вранче, вранчице“ (обр. Йошио Мамия) и трите песни от остров Шикуку (обр. Акира Юяма). С преобладаващите бързи темпа, с честите темпови сменя и играта на ритмите те много живо показаха свежата и игрите, бита на японските деца. Тези песни бяха изпълнени със завидна лекота и точност, така естествено, сякаш „да игра“.

Но още по-раздвилено беше изпълнението на двете обработки на български народни песни от Ф. Кутев: „Радна на Радка думаше“ и „У Станкин гости дошли“. В тях точността и живостта при пресъздаването на българския бит като че ли надмина очакванията, които бихме имали дори към най-добрите наши изпълнители.

Във втората песен на Ф. Кутев имаше и един интересен детайл: ритмично потропване с чакра в края на припевите, „авто-съпровод“, а също и вливането в песента този песничка на Хр. Недялков, който прозвучаха напълно художествено и музикално, заслужават специално внимание. Те показват колко последователно в този хор децата се въздвигат чрез красотата и радост да правят всичко с радост и красота. Затова и концертът на детския хор на град Шизуока беше така светло и красиво събитие в тазгодишните Мартенски музикални дни.

Юлия БОЕВА